

Coordonat

Ministerul Educației
și Cercetării al Republicii Moldova

_____”
_____”

Aprobat

Unitatea de formare

_____”
_____”

**Program
de formare profesională a conducătorilor de autovehicule**

Domeniul de formare profesională: servicii de transport

Ocupația: Conducător/conducătoare de autobuz/autocar (categoria/subcategoria „D/D1”),
cod CORM 006-2021– 833102

Numărul total de ore/credite: 180 ore/ 6 credite

Baza admiterii:

- permis de conducere de categoria B și stagiul de conducere de minim doi ani pentru subcategoria D1;
- permis de conducere de subcategoria D1 și stagiul de conducere de minim doi ani pentru categoria D;
- permis de conducere de categoria C și stagiul de conducere de minim doi ani pentru categoria D.

Limba de instruire: română/ rusă

Forma de organizare: învățământ cu frecvență

Durata: două luni

1. Preliminarii

Actualmente evoluția societății conferă importanță deosebită diferitor tipuri de servicii, inclusiv al serviciilor de transport de călători. Aceste servicii sunt solicitate de un număr tot mai mare de persoane, sunt acceptabile pentru distanțe scurte în trafic național dar și internațional, accesibile, disponibile pentru mulți beneficiarii. Prin proporțiile pe care le deține, implicațiile în ansamblu activităților comunității, transportul de călători devine o activitate de interes major, cu metode și tehnici specifice de organizare, cu șoferi bine pregătiți.

În aspect de acțiune educațională, formarea profesională a conducătorilor/conducătoarelor de autobuz/autocar (categoria D, inclusiv subcategoria D1), este orientată spre formarea competențelor profesionale necesare în conducerea autobuzelor/autocarelor ca componentă a transportului rutier de călători.

Gradul de noutate și relevanța programului de formare profesională rezidă din:

- necesitatea ajustării ofertei educaționale la cerințele actuale ale siguranței traficului rutier și ale pieței muncii/ serviciilor de transport rutier de călători;
- valorificarea experienței internaționale privind formarea profesională conducătorilor/conducătoarelor de autobuz/autocar (categoria D, inclusiv subcategoria D1);
- transpunerea constructivă a teoriei în practică serviciilor de transport.

Acte relevante în domeniul de formare:

Cadru internațional

- Recomandarea Consiliului European privind Cadrul european al calificărilor pentru învățarea pe tot parcursul vieții (2017).
- Recomandarea Consiliului European privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții (2018).
- Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului privind stabilirea unui cadru european de referință pentru asigurarea calității în educație și formare profesională (2009).
- Directiva Parlamentului și Consiliului Uniunii Europene nr. 2006/126/CE din 20.12.2006 cu privire la permisul de conducere.
- Directiva Parlamentului și Consiliului Uniunii Europene nr. 2018/645/CE din 18.04.2018 de modificare a Directivei 2003/59/CE din 15.07.2003 privind calificarea inițială și formarea periodică a conducătorilor auto ai anumitor vehicule rutiere destinate transportului de mărfuri și persoane, precum și a Directivei 2006/126/CE privind permisele de conducere.

Cadru național

- Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014.
- Codul transporturilor rutiere nr. 150/2014.
- Concepția formării profesionale a conducătorilor de autovehicule în Republica Moldova, aprobată prin Ordinul MECC nr. 1542/2018.
- Legea nr. 131/2007 privind siguranța traficului rutier.
- Regulamentul cu privire la formarea continuă a adulților, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 193/2017.
- Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357/2009.

- Regulamentul cu privire la permisul de conducere, organizarea și desfășurarea examenului pentru obținerea permisului de conducere și condițiile de admitere în traficul rutier, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1452/2007.
- Regulamentul privind funcționarea unităților de formare profesională a conducătorilor de autovehicule, aprobat prin Hotărârea Colegiului Ministerului Educației nr. 4/2013.
- Metodologia de elaborare a programelor și curriculum-ului din cadrul învățării pe tot parcursul vieții, aprobată prin ordinul MECC nr. 70/2019.
- Metodologia de evaluare externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditare a programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 616/2016.
- Ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr. 1483 /2021 cu privire la aprobarea materialului didactic „*Întrebări pentru susținerea examenului teoretic în vederea obținerii dreptului de a conduce vehicule*”.
- Ordinul Instituției Publice Agenția Servicii Publice nr. 240/2017 cu privire la aprobarea *Instrucțiunilor privind desfășurarea examenului și condițiile de obținere a permisului de conducere.*

Destinație

Programul de formare profesională a conducătorilor/conducătoarelor de autobuz/autocar (categoria D, inclusiv subcategoria D1), este elaborat ca document care definește scopul, obiectivele, competențele, structura, conținutul, finalitățile și condițiile formării conducătorilor/conducătoarelor de autobuz/autocar, ca activitate educațională și ca componentă a sistemului național de formare a conducătorilor de autovehicule.

2. Programul de formare profesională a conducătorilor/conducătoarelor de autobuz/autocar (categoria D, inclusiv subcategoria D1), are ca *scop* dezvoltarea competențelor-cheie și formarea competențelor profesionale.

Obiectivele programului vizează:

- asigurarea condițiilor informaționale, tehnice și tehnologice, materiale în contextul calității și relevanței programului de formare;
- facilitarea afirmării personale și profesionale a beneficiarilor programului de formare oferit;
- promovarea atractivității ocupației de conducătorilor/conducătoarelor de autobuz/autocar;
- racordarea formării conducătorilor/conducătoarelor de autobuz/autocar (categoria D, inclusiv subcategoria D1), la solicitările, necesitățile personale, ale societății și pieței muncii.

3. Domeniul de activitate al conducătorilor/conducătoarelor de autobuz/autocar (categoria D, inclusiv subcategoria D1)

Conducătorii/conducătoarele de autobuz/autocar (categoria D, inclusiv subcategoria D1) pot activa în organizații de drept public sau privat care oferă servicii de transport de călători, în activități antreprenoriale sau alte posturi din domeniul transporturilor rutiere, conform certificatului de competență profesională.

4. Finalitățile Programului

Traseul de formare profesională a conducătorilor/conducătoarelor de autobuz/autocar (categoria D, inclusiv subcategoria D1), este precedat de obținerea permisului de conducere de categoria C sau de subcategoria D1, orientat spre formarea/dezvoltarea:

competențelor-cheie în corespundere cu art. 11 din Codul educației al Republicii Moldova și a *competențelor profesionale generale*:

- abordarea comprehensivă, integratoare a conceptelor circulației rutiere în activitatea de conducere în siguranță a autovehiculelor în diverse contexte și situații rutiere;
- perceperea componentelor și contextelor traficului rutier;
- elaborarea modalităților de acționare în situații de risc rutier;
- acordarea elementelor de prim ajutor în traficul rutier.

și a *competențelor profesionale specifice*:

- aplicarea prevederilor legislației rutiere în activitatea de conducere a autobuzelor/autocarelor;
- conducerea în siguranță a autobuzelor/autocarelor în diverse situații și condiții rutiere;
- întreținerea tehnică a autobuzelor/autocarelor.

5. Condiții de realizare

Condițiile de realizare a programului de formare profesională a a conducătorilor/conducătoarelor de autobuz/autocar (categoria D, inclusiv subcategoria D1) vor fi subordonate cadrului normativ în vigoare.

6. Planul de învățământ

Planul de învățământ are un caracter unitar și obligatoriu pentru toate unitățile de formare.

Nr. d/o	Denumirea unității de curs	Numărul de ore					Forma de evaluare
		Total	Contact direct	Studiu individual	Contact direct		
					teoretice	practice/ seminare	
1	Organizarea și siguranța circulației rutiere	76	38	38	20	18	Test
2	Construcția și exploatarea autobuzelor	64	32	32	16	16	Test
3	Educația antidrog și acordarea primului ajutor	16	8	8	4	4	Test
4	Instruirea în conducerea autobuzelor	24	24	-	-	24	Probe practice
Total ore:		180	102	78	40	62	

*planul de învățământ este aplicabil și pentru subcategoria D1(20 ani)

Calendarul activităților de contact direct (recomandat)

Resursă de timp/ Luna I	Resursă de timp/ Luna II
Număr total de ore – 50 ore	Număr total de ore – 52 ore

Conducătorii care au dreptul de a conduce autobuze, subcategoria D1, justificat prin permisul de conducere, urmează un plan de învățământ cu un număr de ore redus.

Nr. d/o	Denumirea unității de curs	Numărul de ore					Forma de evaluare
		Total	Contact direct	Studiu individual	Contact direct		
					teoretice	practice/ seminare	
1	Organizarea și siguranța circulației rutiere	32	16	16	8	8	Test
2	Construcția și exploatarea autobuzelor	8	4	4	2	2	Test
3	Educația antidrog și acordarea primului ajutor	4	-	4	-	-	Test
4	Instruirea în conducerea autobuzelor	16	16	-	-	16	Probe practice
Total ore:		60	36	24	10	26	

Evaluare finală

Nr. crt.	Instrumente de evaluare	Resurse de timp*
1	Probă scrisă (subiecte din modulele 1, 2, 3)	30 minute
2	Proba practică în conducerea autobuzului	30 minute conducerea autovehiculului în condiții reale de trafic

* timpul este indicat pentru un formabil

7. Finalitățile formării

Conducătorii/conducătoarele de autobuz/autocar (categoria D, inclusiv subcategoria D1), vor cunoaște:

- conceptele teoretice ale sistemului național și internațional de organizare a circulației rutiere;
- mijloacele de organizare și dirijare a circulației rutiere în trafic național și internațional;
- regulile privind circulația autobuzelor;
- caracteristicile sistemelor de siguranță ale autobuzelor;
- particularitățile dinamice și de stabilitate ale autobuzelor;
- tehnicile de utilizare a dispozitivelor de comandă, de iluminare, semnalizare ale autobuzelor;
- componentele constructive de bază ale autobuzelor;
- condițiile tehnice de exploatare ale autobuzelor;
- normele de securitate (în muncă, antiincendiară) în contextul întreținerii tehnice/exploatării/admiterii în trafic a autobuzelor;
- conținutul minim al trusei de prim ajutor din dotarea autobuzelor;
- modalitățile de evaluare a stării accidentatului și de acordare a asistenței de urgență în traficul rutier;
- particularitățile conducerii în siguranță a autobuzului în spațiul limitat, parcarea în siguranță pentru îmbarcarea/debarcarea călătorilor;
- particularitățile de conducere a autobuzului în diverse condiții și situații de trafic;

Conducătorii/conducătoarele de autobuz/autocar (categoria D, inclusiv subcategoria D1), vor fi capabili:

- să înțeleagă procesele și fenomenele din traficul rutier;
- să explice conceptele de organizare și dirijare a circulației rutiere;
- să aplice prevederile legislației rutiere în diverse condiții și situații de trafic;
- să utilizeze sistemele de siguranță ale autobuzului și ale drumului;
- să aprecieze viteza, distanța, intervalul, spațiul de oprire, spațiul de frânare, dimensiuni de gabarit, traiectorii de deplasare în diverse situații și condiții rutiere;
- să stabilească legătura între elementele constructive și conducerea în siguranță a autobuzului;
- să verifice starea tehnică a autobuzului;
- să respecte normele de securitate (în muncă, antiincendiară) în contextul întreținerii tehnice/exploatării/admiterii în trafic a autobuzelor;
- să valorifice componentele conducerii preventive a autobuzului în diverse condiții și situații rutiere;
- să aplice corect elemente de prim ajutor în traficul rutier;
- să identifice și să prevină situații de risc din traficul rutier.

Conducătorii/conducătoarele de autobuz/autocar (categoria D, inclusiv subcategoria D1), vor demonstra:

- deprinderi de conducere (în spațiul limitat, parcare în siguranță pentru îmbarcarea/debarcarea călătorilor) în siguranță a autobuzelor în corespundere cu prevederile legislației rutiere naționale/internaționale, cu caracteristicile tehnice ale vehiculului, adaptate condițiilor și situațiilor rutiere, prevenind incidente, accidente rutiere și promovând normele deontologice în traficul rutier.

Bibliografie

Bibliografia este prezentată detaliat în curriculumul unităților de curs.

Denumirea unității de formare

Aprobat

(denumirea unității de formare)

Proces-verbal nr. ____ din _____

_____ N. P. (directorului unității de formare)

semnătura

CURRICULUM

la unitatea de curs/modulul

Organizarea și siguranța circulației rutiere

1. Preliminarii

Obiectivul principal al unității de curs: formarea unui ansamblu integrat de cunoștințe, abilități și atitudini dobândite de formabili în scopul de a conduce autovehiculul cu nivel ridicat de siguranță, în conformitate cu cerințele legislației circulației rutiere, într-un mod econom și sigur.

Precondițiile privind predarea unității de curs sunt disponibilitatea competențelor formate la formabil după cum urmează:

- competența de planificare și organizare a propriei învățări atât individuale, cât și în grup;
- competența de a comunica argumentat în limba maternă/de stat;
- competențe de utilizare a instrumentelor cu funcție digitală;
- competențe de gândire critică asupra activității sale în scopul autodezvoltării continue și autorealizării personale.

2. Competențe formate în cadrul unității de curs

Unitatea de curs *Organizarea și siguranța circulației rutiere* vizează dobândirea de competențe profesionale necesare pentru conducătorului/conducătoarelor de autobuze/autocare (categoria D, inclusiv subcategoria D1), identificate după cum urmează:

CP1. Conducerea autovehiculului în mod regulamentar și în siguranță;

CP3. Exercițarea procesului de transportare pasagerilor cu respectarea cerințelor tehnice, tehnologice, organizaționale și legislative;

CT1. Respectarea modalității de viață sănătoasă și acordarea primului ajutor;

CT2. Asumarea responsabilității pentru executarea sarcinilor de muncă profesională și dezvoltare personală.

3. Administrarea unității de curs

Administrarea unității de curs se efectuează în conformitate cu planul de învățământ al programului de formare profesională continuă *Conducători/conducătoare de autobuze/autocare (categoria D, inclusiv subcategoria D1)*.

Administrarea unității de curs va fi efectuată după cum urmează:

Statutul unității de curs	Echipa de formare	Numărul de ore	Evaluarea
Obligativ	Colaboratorii <i>Unității de formare, invitați</i>	76	Test

Reieșind din obiectivul principal al unității de curs și competențele care urmează a fi formate la viitorii conducători auto în urma predării unității de curs *Organizarea și siguranța circulației rutiere*, a fost elaborată lista unităților de conținut și repartizarea orelor în funcție de volumul de material actual.

4. Distribuirea orelor

Nr. d/o	Unități de învățare	Numărul de ore				
		total	contact direct	studiu individual	Contact direct	
					teoretice	practice/ seminare
1	Conducătorii de vehicule și obligațiile acestora	8	4	4	2	2
2	Organizarea și dirijarea circulației rutiere	12	6	6	4	2
3	Reguli privind circulația vehiculelor	8	4	4	2	2
4	Obligații pentru proprietarii și responsabilii de exploatare a vehiculelor, de exploatare a drumurilor și altor construcții rutiere	4	2	2	1	1
5	Contravenții și infracțiuni la legea circulației	8	4	4	2	2
6	Sistemul CADM. Caracteristica factorilor: uman, drum, mediu	4	2	2	1	1
7	Dinamica și stabilitatea autovehiculului	4	2	2	1	1
8	Sistemul de siguranță și informativitatea autovehiculului	4	2	2	1	1
9	Modalități de manevrare	4	2	2	1	1
10	Conducerea preventivă în diferite situații tipice rutiere	8	4	4	2	2
11	Conducerea preventivă în diferite condiții rutiere	8	4	4	2	2
12	Conducerea ecoamă și ecologică	4	2	2	1	1
Total ore:		76	38	38	20	18

5. Desfășurarea activităților

Unități de învățare	Unități de conținut	Unități de competență
Conducătorii de vehicule și obligațiile acestora	<ol style="list-style-type: none"> Obligațiile conducătorului de vehicul înainte de plecare și în timpul deplasării Obligațiile conducătorului de vehicul față de reprezentanții organelor de stat Obligații și comportament în raport cu alți participanți la trafic Obligațiile conducătorilor de vehicule implicați într-un 	<ul style="list-style-type: none"> să formuleze drepturile, obligațiunile și restricțiile pentru conducătorii de vehicule să enumere situațiile și condițiile rutiere în care șoferul trebuie să conducă automobilul cu atenție sporită să descrie acțiunile șoferului implicat într-un accident rutier

	accident de circulație 5. Restricții privind conducătorii de vehicule	
Organizarea și dirijarea circulației rutiere	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mijloacele de organizare și dirijare a circulației rutiere Clasamentul acestora 2. Semnalele agentului de circulație 3. Semnalele luminoase 4. Marcajele rutiere 5. Indicatoarele rutiere 6. Mijloacele de identificare a unor vehicul. Semnele distinctiv. 7. Semnalizarea lucrărilor de drum 8. Semnalele conducătorilor de vehicule și utilizarea dispozitivelor de iluminare 	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie structura și principiile de funcționare a sistemului de organizare a circulației rutiere • să identifice semnificația indicatoarelor rutiere și să respecte particularitățile de utilizare a acestora • să descrie semnificația marcajelor rutiere și particularitățile de aplicare a acestora • să execute în mod regulamentar semnalele agentului de circulație • să identifice și să execute în mod regulamentar semnalele luminoase • să utilizeze în mod regulamentar dispozitivele de iluminare a vehiculelor rutiere • să descrie semnificația mijloacelor de semnalizare a lucrărilor pe drum • să descrie semnificația mijloacelor de identificare a unor vehicule
Reguli privind circulația vehiculelor	<ol style="list-style-type: none"> 1. Începutul deplasării și schimbarea direcției de mers 2. Poziția vehiculelor pe carosabil 3. Viteza de deplasare și spațiul dintre vehicule 4. Depășirea și trecerea în sensuri opuse 5. Circulația în intersecții Traversarea căilor ferate 6. Oprirea, staționarea, parcarele vehiculelor 7. Remorcarea autovehiculelor rămase în pană și tractarea remorcilor 8. Transportul de persoane 9. Transportarea încărcăturilor 10. Circulația prin zonele rezidențiale și pietonale 	<ul style="list-style-type: none"> • să explice regulile de circulație specifice începutului deplasării vehiculului și schimbării direcției de mers a lui • să identifice tipul drumului public și să respecte regulile de amplasare, circulație pe carosabil • să conducă autovehiculul în conformitate cu limita regulamentară de viteză • să determine valorile de siguranță a vitezei de circulație, a spațiului dintre vehicule în funcție de condițiile și situațiile rutiere • să descrie modalitatea și regulile de depășire, de trecere în sensuri opuse • să identifice tipul intersecției • să explice regulile de traversare a intersecțiilor • să rezolve exerciții cu determinarea

	<p>Circulația pe autostrăzi</p> <p>11. Circulația autovehiculelor în traficul internațional. Instruirea în conducerea autovehiculelor</p> <p>12. Reguli privind circulația vehiculelor cu regim prioritar de circulație și obligațiile celorlalți conducători de vehicule</p> <p>13. Circulația bicicletelor, vehiculelor cu tracțiune animală și pietonilor cu cărucioare manuale</p> <p>Circulația pietonilor și a coloanelor</p> <p>14. Condiții tehnice privind admiterea în circulație a autovehiculelor și remorcilor</p>	<p>ordinii de traversare a intersecției de diferit tip</p> <ul style="list-style-type: none"> • să descrie regulile de traversare a căilor ferate • să descrie și să respecte regulile de oprire, staționare și parcare a vehiculelor pe drumuri • să descrie modalitățile regulamentare și fiabile de remorcare a autovehiculelor rămase în pană și tractarea remorcilor • să descrie regulile privind transportul rutier de persoane, obligațiunile conducătorilor auto și ale pasagerilor • să descrie regulile de transportare a încărcăturilor • să argumenteze regulile de circulație prin zonele rezidențiale și pietonale • să enumere regulile de circulație pe autostrăzi • să descrie regulile de circulație ale autovehiculelor în traficul internațional • să explice regulile privind circulația vehiculelor cu regim prioritar de circulație și obligațiile celorlalți conducători de vehicule • să descrie modalitățile regulamentare de instruire în conducerea autovehiculelor • să descrie regulile de circulație ale bicicletelor, vehiculelor cu tracțiune animală și a pietonilor cu cărucioare manuale • să explice regulile de circulație a pietonilor și a coloanelor
<p>Obligații privind proprietarii și responsabilii de exploatare a vehiculelor, de exploatare a drumurilor și altor construcții</p>	<p>1. Obligațiunile persoanelor responsabile de exploatarea și starea tehnică a vehiculelor</p> <p>2. Responsabilitățile persoanelor responsabile pentru întreținerea și exploatarea drumurilor publice și altor construcții de infrastructură rutieră</p> <p>3. Responsabilitățile persoanelor</p>	<ul style="list-style-type: none"> • să enumere principalele, din punct de vedere al siguranței, condiții tehnice pentru admiterea în circulație a autovehiculelor și remorcilor • să descrie obligațiile proprietarilor și responsabililor de exploatare a vehiculelor, de exploatare a drumurilor și altor construcții rutiere • să descrie procedura de înmatriculare,

rutiere	de executarea lucrărilor de drum 4. Coordonarea anumitor activități cu poliția	înregistrare și radiere din evidența mijloacelor de transport
Contravenții și infracțiuni la legea circulației	1. Contravenții în domeniul circulației rutiere 2. Prevederile Codului civil în domeniul circulației rutiere 3. Prevederile Codului penal în domeniul legislației rutiere 4. Contravenții ce atentează la regimul din transporturi 5. Contravenții în domeniul protecției mediului	<ul style="list-style-type: none"> • să enumere principalele sancțiuni pentru încălcarea regulamentului circulației rutiere, regulilor de exploatare ale autovehiculelor și normelor de protecție a mediului ambiant în conformitate cu legislația Republicii Moldova
Sistemul CADM Caracteristica factorilor: uman, drum, mediu	1. Siguranța traficului rutier ca problemă complexă a sistemului conducător-autovehicul-drum-mediu 2. Factor uman: psihofiziologia muncii, competența profesională, fiabilitatea conducătorului auto 3. Factorul de drum 4. Factorul de mediu ambiant	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie interacțiunea factorilor sistemului CADM • să evalueze semnificația conducătorului în cadrul sistemului CADM • să enumere capacitățile psihofiziologice actuale pentru activitatea profesională a conducătorului auto • să descrie particularitățile activității profesionale a conducătorului auto • să enumere factorii care caracterizează fiabilitatea conducătorului • să enumere factorii ce influențează fiabilitatea conducătorului • să descrie influența condițiilor de muncă asupra fiabilității conducătorului auto • să descrie semnificația drumului pentru siguranța traficului rutier • să enumere părțile componente ale drumului care se consideră ca elemente de siguranță <ul style="list-style-type: none"> • să descrie influența condițiilor rutiere asupra siguranței traficului • să descrie influența condițiilor climaterice asupra drumului și autovehiculului • să descrie influența mediului asupra caracterului de producere a accidentelor în traficul rutier • să descrie influența mediului interior la

		fiabilitatea conducătorului auto
Dinamica și stabilitatea autovehiculului	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bilanțul de tracțiune și de putere a automobilului 2. Forțe ce acționează asupra unui vehicul în mișcare la diferite tronsoane de drum 3. Procesul de demarare și de decelerare a autovehiculului 4. Modalități de frânare și de oprire al autovehiculului 5. Maniabilitatea vehiculelor 6. Stabilitatea vehiculelor 	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie esența fizică a bilanțului de tracțiune și de putere a automobilului • să enumere forțele ce acționează asupra unui vehicul • să descrie procesul de demarare al autovehiculului • să descrie procesul de decelerare al autovehiculului • să descrie noțiunile: spațiu de oprire urgentă, spațiu de frânare • să descrie semnificația: frânei de serviciu, frânei auxiliare, frânei de rezervă, frânei de staționare • să enumere modalitățile de frânare • să descrie modalitățile de oprire a autovehiculului • să enumere factorii ce influențează devierea vehiculului de la traiectoria de deplasare • să descrie cauzele ce provoacă virarea în exces și pericolul ei • să caracterizeze stabilitatea longitudinală și transversală a autovehiculului • să descrie modalitățile de menținere a stabilității roților contra derapajului • să descrie cauzele ce provoacă derapajul roților din spate sau din față • să descrie acțiunile conducătorului pentru a opri derapajul în cazul autovehiculului la care tracțiunea este pe puntea din spate • să enumere parametrii constructivi care influențează asupra capacității vehiculului de a se opune derapării și patinării • să enumere parametrii constructivi care influențează proprietățile de stabilitate ale vehiculului contra răsturnării transversale • să descrie factorii ce influențează valoarea vitezei critice la deplasarea în curbă

		<ul style="list-style-type: none"> • să descrie influența încărcăturii asupra stabilității transversale a vehiculului
Sistemul de siguranță și informativitatea autovehiculului	<ol style="list-style-type: none"> 1. Autovehiculul și siguranța traficului rutier 2. Siguranța activă, pasivă, post-crash și ecologică a vehiculului 	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie principalii parametri constructivi ce caracterizează maniabilitatea și capacitatea de trecere a unui vehicul • să enumere elementele constructive ce constituie siguranța activă a vehiculului. • să enumere elementele constructive ce constituie siguranța pasivă interioară și exterioară a vehiculului • să descrie semnificația elementelor de protecție interioară • să descrie semnificația elementelor de protecție exterioară • să enumere elementele constructive ce constituie siguranța post-crash a vehiculului • să descrie proprietățile constructive ce constituie siguranța ecologică a vehiculului • să descrie influența produșilor poluanți asupra mediului
Modalități de manevrare	<ol style="list-style-type: none"> 1. Modalități de circulație în intersecții 2. Modalități de preselectare a benzii 3. Modalități de depășire și trecerea în sensuri opuse 4. Ordinea de trecerea în sensuri opuse 	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie modalitățile și procedeele de orientare înainte de intrarea în intersecție • să descrie modalitățile de manevrare la dreapta, stânga sau întoarcerii în intersecție • să descrie factorii ce trebuie luați în calcul înainte de efectuarea manevrei de depășire • să descrie modalitatea de depășire • să descrie modalitatea de preselectare a benzii • să descrie factorii ce trebuie luați în calcul în cazul trecerii în sensuri opuse, inclusiv pe timp de noapte
Conducerea preventivă în diverse situații tipice rutiere	<ol style="list-style-type: none"> 1. Conducerea autovehiculului în spațiu limitat 2. Conducerea vehiculului în fluxul dens de transport. 	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie modalitățile de efectuare a manevrărilor în spațiu limitat • să descrie tehnica conducerii în rampă/pantă în funcție de categoria

	<p>3. Conducerea vehiculului pe trecerile pentru pietoni</p> <p>4. Conducerea vehiculului pe lângă stațiile vehiculelor de rută</p> <p>5. Conducerea autovehiculului la trecerile la nivel cu calea ferată</p> <p>6. Conducerea autovehiculului în timpul remorcării și deplasării în coloană</p> <p>7. Conducerea autovehiculului în limita curbilor periculoase, rampă și pantă</p> <p>8. Conducerea autovehiculului pe poduri și în tuneluri</p> <p>9. Conducerea autovehiculului în mediul rural</p>	<p>autovehiculului, gradul de înclinare și starea drumului</p> <ul style="list-style-type: none"> • să descrie noțiunile de gabarit static și dinamic lateral în funcție de viteza de deplasare • să descrie modalitățile de selectare a spațiului de siguranță în cazul deplasării în fluxul dens de transport • să descrie indicii prin care pot fi determinate intențiile de manevrare ale conducătorului vehiculului • să descrie viteza admisibilă și treapta cutiei de viteze recomandată în funcție de raza curbei, starea drumului și rezistența la rostogolire • să descrie modalitatea de trecere a curbilor periculoase • să descrie modalitățile de circulație la treceri pentru pietoni și cauzele ce provoacă situațiile de conflict între conducătorii de vehicule și pietoni • să descrie ordinea de circulație pe lângă stațiile vehiculelor de rută • să descrie particularitățile existente în cazul deplasării prin trecerile la nivel cu căile ferate • să enumere regulile de siguranță ce trebuie respectate la deplasarea prin trecerile la nivel cu căile ferate • să descrie modalitățile de efectuare a remorcării în siguranță • să descrie cerințele față de conducător în timpul deplasării în coloană • să enumere factorii de risc în cazul circulației în limita curbilor periculoase • să descrie procesul de trecere prin curbi periculoase • să descrie particularitățile și modalitățile de circulație în rampă/pantă • să descrie modalitățile de circulație pe poduri și în tuneluri • să enumere factorii de risc în cazul
--	--	--

		circulației în mediul rural
Conducerea preventivă în diverse condiții rutiere	<ol style="list-style-type: none"> 1. Conducerea preventivă noaptea 2. Conducerea preventivă pe timp de ceață 3. Conducerea preventivă pe timp de ploaie 4. Conducerea preventivă în condiții de câmp vizual limitat 5. Conducerea preventivă pe timp de iarnă 6. Conducerea preventivă pe timp de primăvară și toamnă 7. Conducerea preventivă pe timp de vară 	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie condițiile și modalitățile de conducere pe timp de noapte • să descrie actualitatea de respectare a regimului de muncă • să enumere indicii de oboseală și riscuri de conducere pe timp de noapte • să descrie condițiile și modalitățile de conducere pe timp de ceață • să descrie modalitățile de selectare a vitezei de deplasare și spațiului de siguranță în condiții de vizibilitate redusă • să enumere acțiunile recomandate conducătorului în caz de ceață densă și precipitații abundente • să descrie modalități de conducere pe timp de ploaie • să descrie fenomenul și indicii de acvaplanare • să descrie particularitățile de conducere în condiții de câmp vizual limitat • să descrie condițiile și modalitățile de conducere pe timp de iarnă • să descrie modalitatea de determinare și respectare a regimului de viteză pe carosabilul umed, alunecos • să enumere condițiile de producere a derapajului • să descrie particularitățile de conducere pe timp de primăvară și toamnă • să descrie particularitățile de conducere pe timp de vară
Conducerea economă și ecologică	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tehnici de conducere economă 2. Emisiile poluante 3. Cerințele ecologice de admitere în circulație a vehiculelor 	<ul style="list-style-type: none"> • să enumere factorii ce influențează consumul de combustibil • să descrie tehnicile de conducere rațională a vehiculului • să descrie influența demarărilor și frânărilor intensive asupra consumului de combustibil • să descrie semnificația menținerii

		vitezei constante de deplasare asupra consumului de combustibil • să enumere modalitățile de diminuare a emisiilor poluante • să enumere cerințele ecologice de admitere în circulație a vehiculelor
--	--	--

6. Sugestii metodologice privind organizarea procesului de predare-învățare

Conținuturile unității de curs „Organizarea și siguranța circulației rutiere” urmează a fi predate într-o manieră flexibilă într-un limbaj accesibil, ținând cont de particularitățile formabililor legate de vârstă și de nivelul inițial de pregătire.

Instruirea conducătorilor auto este organizată în corespundere cu cerințele actuale ale sistemului educațional și se întemeiază pe principiile didacticii activ-interactive. Aceasta presupune un demers în predare-învățare-evaluare din perspectiva formării și dezvoltării unui sistem de competențe profesionale care să asigure formarea/dezvoltarea personalității conducătorilor de vehicule pentru implicarea conștientă și responsabilă în traficul rutier.

În această ordine de idei, în procesul de instruire sunt elucidate profund următoarele aspecte:

- orientarea predării-învățării spre formarea de competențe profesionale;
- flexibilitatea predării, asigurând oferta de învățare a formabilului;
- adaptarea conținuturilor predării-învățării-evaluării la nevoile și interesele formabilului, precum și la exigențele societății contemporane;
- selectarea riguroasă a competențelor profesionale specifice unității de curs.

Calitatea procesului educațional este condiționată de stilul de predare care depinde de strategia didactică utilizată de profesor. Strategia didactică presupune îmbinarea formelor de organizare, a metodelor și mijloacelor de predare și a activităților de învățare în cadrul demersului didactic.

Organizarea și desfășurarea procesului de învățământ se bazează pe un șir de principii didactice fundamentale, inclusiv:

- principiul interdependenței dintre concret și abstract, încât însușirea cunoștințelor, noțiunilor, definițiilor de către formabilii să se bazeze pe perceperea fenomenelor și proceselor care fac obiectul cunoașterii;
- principiul însușirii conștiente și active a cunoștințelor, încât formabilii să analizeze și să înțeleagă, prin activitatea propriei gândiri, toate cunoștințele transmise de cadrele didactice;
- principiul consolidării cunoștințelor care conduce la aprofundarea capacităților intelectuale și profesionale;
- principiul îmbinării teoriei cu practica, care cere ca instruirea practică să fie bazată pe cunoștințele și, în același timp, cunoștințele să se sprijine pe practică, să reiasă din experiența practică;

- principiul sistematizării și continuității în învățământ cere ca conținuturile teoretice și practice, prevăzute în modul, să fie expuse într-o succesiune logică, științifică și pedagogică care să dea în finalul procesului de predare-învățare caracterul formativ și informativ;

- principiul accesibilității în însușirea cunoștințelor cere ca în activitatea de predare-învățare, cunoștințele transmise să aibă un asemenea grad de accesibilitate, încât acestea să poată fi însușite, în condiții de efort normal fizic, psihic, cognitiv și cu rezultatele scontate.

Se recomandă abordarea instruirii centrate pe elev prin proiectarea unor activități didactice, care să ia în considerare potențialul intelectual și formativ al fiecărui formabil.

Aceasta vizează următoarele aspecte de individualizare a învățării:

- folosirea unor metode care să favorizeze relația nemijlocită a formabilului cu obiectele cunoașterii prin recurgere la modele concrete;
- însușirea unor metode de informare și de documentare independentă, care oferă deschiderea spre autoinstruire, spre învățare continuă.

Pentru atingerea obiectivelor și formarea/dezvoltarea competențelor vizate în cadrul cursului, pot fi derulate nu numai strategii didactice de predare & învățarea celor de mai sus, dar și alte activități de instruire eficiente.

7. Sugestii privind activitatea individuală a formabililor

Pe parcursul perioadei de instruire, concomitent cu predarea unității de curs „Organizarea și siguranța circulației rutiere”, formabilii studiază individual:

- literatura obligatorie indicată în curricula actuală;
- legislația și actele normative care reglementează circulația rutieră;
- execută sarcinile pentru acasă eliberate la lecțiile de instruire teoretică și practică;
- în mod individual, precum și pe parcursul orelor de instruire în conducerea autovehiculului, formabilul învață să citească „drumul”, să evite crearea situațiilor rutiere periculoase.

8. Sugestii metodologice de evaluare

Scopul evaluării este de a recunoaște și a certifica gradul în care o persoană deține competențele specifice unei calificări. A evalua rezultatele învățării înseamnă a determina măsura în care obiectivele programei de instruire au fost atinse, precum și eficiența metodelor de predare-învățare folosite.

Pentru a obține cât mai multe dovezi necesare evaluării unei competențe, se recomandă combinarea metodelor de evaluare continuă. Alegerea lor trebuie să se facă astfel, încât să permită obținerea unui număr cât mai mare de dovezi de competență pentru a putea evalua competența ca un întreg și nu ca un fragment din aceasta.

Profesorul poate construi în conformitate cu obiectivele proiectate o grilă de observare pentru fiecare formabil, când lucrează în grup, în echipă sau individual. Activitățile de învățare și evaluare trebuie să le ofere formabililor premise pentru a-și demonstra progresul în dezvoltarea deprinderilor de lucru, precum și a abilităților de analiză și sinteză.

Se va pune accent pe evaluarea autoorganizării, a deciziilor individuale personale, pe obiectivitatea și spiritul autocritic, pe tendințele de manifestare a potențialului intelectual, spre autoafirmarea cursantului, prin cultivarea motivației și a interesului pentru cele învățate.

Reieșind din practica, acumulată pe parcursul anilor, instituțiilor de instruire a conducătorilor de autovehicule și luând în considerație prevederile actualului Program de formare profesională continuă, se propune modalitatea de evaluare expus în tabelul următor:

Tipul de activitate didactică	Criterii de evaluare	Forme de evaluare	Ponderea din nota finală
Curs, seminar	Modul de soluționare a sarcinilor propuse la examen (creativitate, structurare, corectitudine în elaborarea răspunsurilor)	Examenul teoretic se desfășoară în formă de test/ chestionar	100%
Standarde minime de performanță	<ul style="list-style-type: none"> - Cunoașterea și aplicarea regulilor de organizare a circulației rutiere - Respectarea legislației rutiere în trafic - Cunoașterea și aplicarea principiilor de conducere preventivă - Respectarea modalităților de conducere a autovehiculului în mod sigur, ecologic și econom 		

Referințe bibliografice

Obligatorii:

1. Convenția privind traficul rutier și Convenția privind indicatoarele și semnalele din 1968 (Viena).
2. Regulamentul Circulației rutiere. Chișinău, 2017.
3. Aizenștadt C., Oancea V. Întrebări și teste (tematice) pentru pregătirea de examenul teoretic și obținerea permisului de conducere subcategoriile/categoriile A1, A2, A, B1 și B. Chișinău: Vite-jesc SRL, 2015.
4. Oancea V., Bulgac A. Bazele comportamentului în conducerea autovehiculului și siguranța traficului rutier. Chișinău, 2008.
5. Udodovici D., Plamadeală V. Regulamentul și securitatea circulației rutiere. Manualul conducătorilor auto. Editura Epigraf, 2010.
6. Buimestru L., Manole N. Reguli de circulație. Suport didactic. Chișinău: Tipografia Centrală, 2019.

Complementare:

1. Strategia națională privind siguranța traficului rutier. Structura de organizare a securității circulației rutiere în Republica Moldova, 2010.

2. Directiva 2006/126/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene din 20 decembrie 2006 privind permisele de conducere (reformată). În: *Jurnalul oficial al Uniunii Europene L 403* din 30 decembrie 2006.

3. Legea nr. 131-XVI din 7 iunie 2007 privind siguranța traficului rutier.

4. Hotărârea Guvernului nr.1452 cu privire la permisul de conducere, organizarea și desfășurarea examenului pentru obținerea permisului de conducere și condițiile de admitere la traficul rutier din 10.10.2008, redactat prin HG nr.989 din 19.10.2010.

5. Codul Civil al Republicii Moldova nr.1107-XV din 06.06.02.

6. Codul cu privire la contravențiile administrative al Republicii Moldova.

7. Codul Penal al Republicii Moldova.

Denumirea unității de formare

Aprobat

(denumirea unității de formare)

Proces-verbal nr. ____ din _____

_____ N. P. (directorului unității de formare)

semnătura

CURRICULUM

la unitatea de curs/modulul

Construcția și exploatarea autobuzelor

2022

1. Preliminarii

Obiectivul principal al unității de curs: formarea unui ansamblu integrat de cunoștințe, abilități și atitudini dobândite de formabili în scopul mentenanței automobilului și diagnosticării preventive a defecțiunilor periculoase, care pot provoca accidente rutiere.

Precondițiile privind predarea unității de curs sunt disponibilitatea competențelor formate la formabil după cum urmează:

- competența de planificare și organizare a propriei învățări atât individuale, cât și în grup;
- competența de a comunica argumentat în limba maternă/de stat;
- competențe de utilizare a instrumentelor cu funcție digitală;
- competențe de gândire critică asupra activității sale în scopul autodezvoltării continue și autorealizării personale.

2. Competențe formate în cadrul unității de curs

Unitatea de curs *Construcția și exploatarea autobuzelor* vizează dobândirea de competențe profesionale necesare pentru conducătorul/conducătoarea de autobuz/autocar (categoria D, inclusiv subcategoria D1), după cum urmează:

CP2. Identificarea defectelor în construcția autovehiculului care interzic exploatarea lui;

CT2. Asumarea responsabilității pentru executarea sarcinilor de muncă profesională și dezvoltare personală.

3. Administrarea unității de curs

Administrarea unității de curs se efectuează în conformitate cu planul de învățământ componentă a programului de formare profesională a conducătorilor/conducătoarelor de autobuze/autocare (categoria D, inclusiv subcategoria D1).

Administrarea unității de curs va fi efectuată după cum urmează:

Statutul unității de curs	Echipa de formare	Numărul de ore	Evaluarea
Obligativ	Colaboratorii <i>Unității de formare, invitați</i>	64	Test

Reieșind din obiectivul principal al unității de curs și competențele care urmează a fi formate la viitorii conducători/conducătoare de autobuze/autocare (categoria D, inclusiv subcategoria D1) în urma predării unității de curs *Construcția și exploatarea autobuzelor*, a fost elaborată lista unităților de conținut și repartizarea orelor în funcție de volumul de material actual.

4. Distribuirea orelor

Nr. d/o	Unitățile de învățare	Numărul de ore				
		total	contact direct	studiu individual	Contact direct	
					teoretice	practice/ seminare
1	Generalizări	4	2	2	2	-
2	Construcția autobuzelor	40	20	20	10	10
3	Întreținerea tehnică și exploatarea autobuzelor	20	10	10	4	6
Total ore		64	32	32	16	16

5. Desfășurarea activităților

Unități de învățare	Unități de conținut	Unități de competență
Generalizări	<ol style="list-style-type: none"> 1. Clasificarea autobuzelor 2. Scheme de compunere 3. Asamblarea și interacțiunea agregatelor principale ale mecanismelor și sistemelor 4. Caracteristicile tehnice ale autobuzelor 	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie avantajele și dezavantajele autobuzelor de diferite clase • să enumere principalele caracteristici tehnice și exploatare ale autobuzelor • să descrie combinarea și interacțiunea agregatelor și mecanismelor autobuzului
Construcția autobuzelor	<ol style="list-style-type: none"> 1. Caracteristica motoarelor MAC 2. Mecanismul bielă-manivelă 3. Mecanismul de distribuție a gazelor 4. Sistemul de răcire Preîncălzitorul de pornire 5. Sistemul de alimentare MAC 6. Defectele mecanismelor și sistemelor motorului 7. Surse și consumatori de energie electrică 8. Transmisia 9. Partea rulantă și mecanismele de comandă 10. Sistemele de siguranță activă și pasivă 	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie principiul de funcționare, avantajele și dezavantajele motoarelor MAC • să explice legătura dintre regimul de exploatare a autovehiculului și consumul motorului, poluarea aerului • să descrie destinația și principiul de funcționare a mecanismelor și sistemelor motorului • să identifice principalele defecțiuni ale motorului • să descrie destinația și principiul de funcționare: a instalației de aprindere; demarorul; aparatelor de măsură și control; echipamentului electric auxiliar; instalației de iluminare, de semnalizare luminoasă și sonoră • să descrie destinația și principiul de funcționare: a sistemul portant;

		<p>suspensiei</p> <ul style="list-style-type: none"> • să descrie destinația și principiul de funcționare a sistemului de direcție • să descrie destinația și principiul de funcționare a sistemului de frânare • să descrie destinația și principiul de funcționare a caroseriei și echipamentului auxiliar • să descrie principiul de funcționare a instalațiilor sistemului de siguranță activă și pasivă
Întreținerea tehnică și exploatarea autobuzelor	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizarea exploatării și întreținerii tehnice 2. Întreținerea tehnică zilnică și sezonieră 3. Normarea activității conducătorului, norme și indici de exploatare a autovehiculului 4. Aparatajul de măsurare și înregistrare a indicilor de exploatare (tahograful) 5. Tehnica securității 6. Protecția mediului ambiant 	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie conceptul, volumul și periodicitatea lucrărilor de deservire tehnică • să enumere cauzele care provoacă uzura prematură a anvelopelor, bateriilor de acumulare și supraconsumul materialelor de exploatare; termenul de exploatare a anvelopelor și bateriilor de acumulare • să descrie variația consumului în funcție de condițiile de exploatare • să enumere verificările aflate în sarcina conducătorului auto • să descrie ordinea de admitere în circulație a autovehiculelor • să enumere normele de securitate a muncii la încărcarea, descărcarea, transportarea încărcăturilor, schimbarea roților • să enumere regulile de securitate contra incendiară, regulile de stingere a autovehiculului incendiat • să enumere normele privind timpul de conducere și perioadele de odihnă stabilite de actele normative • să descrie ordinea de utilizare a tahografului • să descrie cauzele și consecințele otrăvirii cu gaze de eșapament • să descrie normele de securitate contra incendiilor, regulile de stingere a incendiilor autocamionului • să descrie modalitățile de reducere a toxicității gazelor de eșapament și a

		cantității de fum a motoarelor cu ardere internă
--	--	--

6. Sugestii metodologice privind organizarea procesului de predare-învățare

Conținuturile unității de curs *Construcția și exploatarea autobuzelor* urmează a fi predate într-o manieră flexibilă și într-un limbaj accesibil, ținând cont de particularitățile formabililor legate de vârstă și de nivelul inițial de pregătire.

Instruirea conducătorilor auto este organizată în corespundere cu cerințele actuale ale sistemului educațional și se întemeiază pe principiile didacticii activ-interactive. Aceasta presupune un demers în predare-învățare-evaluare din perspectiva formării și dezvoltării unui sistem de competente profesionale care să asigure formarea/dezvoltarea personalității conducătorilor de vehicule pentru implicarea conștientă și responsabilă în traficul rutier.

În această ordine de idei, în procesul de instruire sunt elucidate profund următoarele aspecte:

- orientarea predării-învățării spre formarea de competențe profesionale;
- flexibilitatea predării, asigurând oferta de învățare a formabilului;
- adaptarea conținuturilor predării-învățării-evaluării la nevoile și interesele formabilului, precum și la exigențele societății contemporane;
- selectarea riguroasă a competențelor profesionale specifice unității de curs.

Calitatea procesului educațional este condiționată de stilul de predare care depinde de strategia didactică utilizată de profesor. Strategia didactică presupune îmbinarea formelor de organizare, a metodelor și mijloacelor de predare și a activităților de învățare în cadrul demersului didactic.

Organizarea și desfășurarea procesului de învățământ urmează a fi bazată pe un șir de principii didactice fundamentale, inclusiv:

- principiul interdependenței dintre concret și abstract, încât însușirea cunoștințelor, noțiunilor, definițiilor de către formabil să fie bazată pe perceperea fenomenelor și proceselor care fac obiectul cunoașterii;
- principiul însușirii conștiente și active a cunoștințelor, încât formabilii să analizeze și să înțeleagă, prin activitatea propriei gândiri, toate cunoștințele transmise de cadrele didactice;
- principiul consolidării cunoștințelor care conduce la aprofundarea capacităților intelectuale și profesionale;
- principiul îmbinării teoriei cu practica, care prevede ca instruirea practică să fie bazată pe cunoștințe și, în același timp, cunoștințele să se sprijine pe practică, să reiasă din experiența practică;
- principiul sistematizării și continuității în învățământ prevede ca conținuturile teoretice și practice, prevăzute în modul, să fie dispuse într-o succesiune logică, științifică și pedagogică care să dea în finalul procesului de predare-învățare caracterul formativ și informativ;
- principiul accesibilității în însușirea cunoștințelor ca în activitatea de predare-învățare, cunoștințele transmise să aibă un asemenea grad de accesibilitate încât acestea să poată fi însușite, în condiții de efort normal fizic, psihic, cognitiv și cu rezultate scontate.

Se recomandă abordarea instruirii centrate pe elev prin proiectarea unor activități didactice, care să ia în considerare potențialul intelectual și formativ al fiecărui formabil.

Aceasta vizează următoarele aspecte de individualizare a învățării:

- folosirea unor metode care să favorizeze relația nemijlocită a formabilului cu obiectele cunoașterii prin recurgere la modele concrete;
- însușirea unor metode de informare și de documentare independentă, care oferă deschiderea spre autoinstruire, spre învățare continuă.

Pentru atingerea obiectivelor și formarea/dezvoltarea competențelor vizate în cadrul cursului, pot fi derulate nu numai strategiile didactice de predare & învățare de mai sus, dar și alte activități de instruire eficiente.

7. Sugestii privind activitatea individuală a formabililor

Pe parcursul perioadei de instruire, concomitent cu predarea unității de curs „Construcția și exploatarea autovehiculelor”, formabilii studiază individual:

- literatura obligatorie indicată în curriculum;
- legislația și actele normative ce reglementează admiterea mijloacelor tehnice în exploatare;
- execută sarcinile pentru acasă eliberate la lecțiile de instruire teoretică și practică;
- în mod individual, precum și pe parcursul orelor de instruire în conducerea autovehiculului, formabilul învață să țină starea tehnică și regimul de lucru a automobilului la control.

8. Sugestii metodologice de evaluare

Scopul evaluării este de a recunoaște și a certifica gradul în care o persoană deține competențele specifice unei calificări. A evalua rezultatele învățării înseamnă a determina măsura în care obiectivele programei de instruire au fost atinse, precum și eficiența metodelor de predare-învățare folosite.

Pentru a obține cât mai multe dovezi necesare evaluării unei competente, se recomandă combinarea metodelor de evaluare continuă. Alegerea lor trebuie să se facă astfel, încât să permită obținerea unui număr cât mai mare de dovezi de competență pentru a putea evalua competența ca un întreg și nu ca un fragment din aceasta.

Profesorul poate construi în conformitate cu obiectivele proiectate o grilă de observare pentru fiecare formabil, când lucrează în grup, în echipă sau individual. Activitățile de învățare și evaluare trebuie să le ofere formabililor premise pentru a-și demonstra progresul în dezvoltarea deprinderilor de lucru, precum și a abilităților de analiză și sinteză.

Se va pune accent pe evaluarea autoorganizării, evaluarea deciziilor individuale personale, pe obiectivitatea și spiritul autocritic, pe tendințele de manifestare a potențialului intelectual, spre autoafirmarea cursantului, prin cultivarea motivației și a interesului pentru cele învățate.

Reieșind din practică, aprobată pe parcursul anilor, a instituțiilor de instruire a conducătorilor de autovehicule și luând în considerație prevederile actualului Program de formare profesională continuă, se propune modalitatea de evaluare expusă în tabelul următor:

Tip de activitate didactică	Criterii de evaluare	Forme de evaluare	Ponderea din nota finală
Curs, seminar	Modul de soluționare a sarcinilor propuse la examen (creativitate, structurare, corectitudine în elaborarea răspunsurilor)	Examenul teoretic se desfășoară în formă de test/ chestionar	100%
Standarde minime de performanță	<ul style="list-style-type: none"> - Utilizarea corectă a cunoștințelor construcției pentru exploatare, întreținere și diagnosticare a autobuzelor - Respectarea cerințelor tehnice pentru admiterea în circulație a autobuzelor 		

Referințe bibliografice

1. Frățilă Gh. ș.a. Automobile: cunoaștere, întreținere și reparare. București: Ed. Didactică și Pedagogică, 2001. - 439 p.
2. Avramescu N. ș.a. Conducerea preventivă. București, 1999. - 303 p.
3. Gh. Bobescu, C. Cofaru, A. Chiru, Gh-A. Radu, V. Ene, Iu. Guber, V. Scalnâi. Motoare pentru automobile și tractoare. Teorie și caracteristici. Volumul I. Chișinău: Editura "Tehnica", 1996.
4. Gh. Bobescu, Gh-A. Radu, A. Chiru, C. Cofaru, V. Ene, V. Amariei, Iu. Guber. Motoare pentru automobile și tractoare. Dinamică, calcul și construcție. Volumul II. Chișinău: Editura "Tehnica", 1998.
5. Gh. Bobescu, A. Chiru, C. Cofaru, Gh-A. Radu, H. Abăitancei, N. Țurea, V. Ene, V. Amariei, T. Alcaz, M. Țâmbaliuc. Motoare pentru automobile și tractoare. Economie și ecologie. Surse energetice alternative. Volumul III. Chișinău: Editura "Tehnica-Info", 2000.
6. V. Ene, T. Russu, Gheorghe Stoianov, O. Ene, L. Buimestru. Tehnologii avansate la alimentarea motoarelor auto. Instalații, combustibili, toxicitate. Chișinău, 2003.
7. Grigoraș Șt. Ingineria fiabilității. Vol. I. Iași: Editura Junimea, 2003.
8. Grigoraș Șt. Ingineria fiabilității. Vol. II. Iași: Editura Junimea, 2007.
9. Vladimir Ene. Bazele teoretice ale exploatării tehnice și reparației automobilelor. Chișinău: UTM, 2005.
10. Goian V., Ene V., Pădure O. Diagnosticarea tehnică a automobilelor. Curs universitar. Chișinău: UTM, 2010.
11. N. Bejan. Reparația automobilelor. București, 2005.
12. R. Gaiginschi, I. Filip. Expertiza tehnică a accidentelor rutiere. Ed. Tehnică, 2002.

Denumirea unității de formare

Aprobat

(denumirea unității de formare)

Proces-verbal nr. ____ din _____

_____ N. P. (directorului unității de formare)

semnătura

CURRICULUM

la unitatea de curs/modulul

Educația antidrog și acordarea primului ajutor

2022

1. Preliminarii

Obiectivul principal al unității de curs: formarea unui ansamblu integrat de cunoștințe, abilități și atitudini dobândite de formabili pentru a preveni riscurile legate de consumul alcoolului, drogurilor și a acorda asistență de urgență victimelor accidentului rutier.

Precondițiile privind predarea unității de curs sunt disponibilitatea competențelor formate la formabil după cum urmează:

- competența de planificare și organizare a propriei învățări atât individuale, cât și în grup;
- competența de a comunica argumentat în limba maternă/de stat;
- competențe de utilizare a instrumentelor cu funcție digitală;
- competențe de gândire critică asupra activității sale în scopul autodezvoltării continue și autorealizării personale.

2. Competențe formate în cadrul unității de curs

Unitatea de curs *Educația antidrog și acordarea primului ajutor* vizează dobândirea de competențe profesionale necesare pentru conducătorul/conducătoarea de autobuz/autocar (categoria D, subcategoria D1), după cum urmează:

CP3. Exercițierea procesului de transportare pasagerilor cu respectarea cerințelor tehnice, tehnologice, organizaționale și legislative;

CT1. Respectarea modalității de viață sănătoasă și acordarea primului ajutor.

3. Administrarea unității de curs

Administrarea unității de curs se efectuează în conformitate cu planul de învățământ al programului de formare profesională a conducătorilor/conducătoarelor de autobuze/autocare (categoria D, inclusiv subcategoria D1).

Administrarea unității de curs va fi efectuată după cum urmează:

Statutul unității de curs	Echipa de formare	Numărul de ore	Evaluarea
Obligativ	Colaboratorii <i>Unității de formare, invitați</i>	16	Test

Reieșind din obiectivul principal al unității de curs și competențele care urmează a fi formate la viitorii conducători/conducătoare de autobuze/autocare (categoria D, subcategoria D1) în urma predării unității de curs *Educația antidrog și acordarea primului ajutor*, a fost elaborată lista unităților de conținut și repartizarea orelor în funcție de volumul de material actual.

4. Distribuirea orelor

Nr. d/o	Unități de învățare	Numărul de ore				
		total	contact direct	studiu individual	Contact direct	
					teoretice	practice/ seminare
1	Legislația în vigoare privind combaterea consumului de alcool, droguri și alte substanțe psihotrope	2	1	1	1	-
2	Tabloul clinic al stării de ebrietate (etiologie diferită)	2	1	1	1	-
3	Regulamentul cu privire la ordinea efectuării examinării medicale neurologice	2	1	1	1	-
4	Bazele anatomiei și fiziologiei corpului uman. Sisteme de organe	4	2	2	1	1
5	Asistența de urgență a victimelor accidentului rutier	6	3	3	-	3
Total ore:		16	8	8	4	4

5. Desfășurarea activităților

Unități de învățare	Unități de conținut	Unități de competență
Legislația în vigoare privind combaterea consumului de alcool, droguri și alte substanțe psihotrope	<ol style="list-style-type: none"> Legislația în vigoare privind combaterea consumului abuziv de alcool, consumului ilicit de droguri și alte substanțe psihotrope Consecințele conducerii mijlocului de transport în stare de ebrietate 	<ul style="list-style-type: none"> să enumere semnele persoanei în stare de ebrietate, sub influența drogurilor sau a altor substanțe psihotrope să descrie aspectele juridice, etiologice, psihologice și fiziologice ale consumului abuziv de alcool, consumului ilicit de droguri și alte substanțe psihotrope
Tabloul clinic al stării de ebrietate (etiologie diferită)	<ol style="list-style-type: none"> Tabloul clinic al stării de ebrietate Expertiza medicală necrologică pentru stabilirea stării de ebrietate Legea lui Henry 	<ul style="list-style-type: none"> să descrie tabloul clinic al stării de ebrietate de diferită etiologie să enumere factorii care influențează concentrația alcoolului în sânge să descrie influența alcoolului, medicamentelor și drogurilor, cât și influența stării de sănătate și oboselii asupra conducerii autovehiculului în

		siguranță
Regulamentul cu privire la ordinea efectuării examinării medicale neurologice	1. Regulamentul cu privire la ordinea efectuării examinării medicale necrologice	<ul style="list-style-type: none"> • să explice concentrația maxim admisibilă de alcool pentru conducătorii auto • să descrie acțiunile persoanei supuse testării alcooloscopice • să prevină riscurile fizice și mentale legate de consumul alcoolului, drogurilor și altor substanțe care pot afecta comportamentul
Bazele anatomiei și fiziologiei corpului uman Sisteme de organe	1. Bazele anatomiei și fiziologiei corpului uman 2. Sisteme de organe	<ul style="list-style-type: none"> • să formuleze cerințele medicale ale corpului conducătorului auto • să descrie deprinderile corecte de acordare a asistenței de urgență în baza cunoștințelor privind anatomia și fiziologia corpului uman
Asistența de urgență a victimelor accidentului rutier	1. Principii de acordare a asistenței de urgență 2. Evacuarea primară a victimei 3. Mijloacele de protecție 4. Resuscitarea în urgență cardiacă și respiratorie 5. Hemoragiile 6. Plăgile. Amputațiile Pansamentele 7. Fracturile 8. Șocul termic. Arsurile 9. Incendiile 10. Electrocutarea 11. Degerăturile 12. Intoxicațiile 13. Înecul 14. Alergiile 15. Evacuarea și transportarea victimelor	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie principiile de acordare a asistenței de urgență victimelor cu hemoragii, plăgi, fracturi, arsuri, degerături, intoxicații, alergii • să descrie tehnicile de acordare a primului ajutor în urma accidentelor rutiere • să întreprindă măsuri posibile de acordare a primului ajutor persoanelor traumatizate în urma accidentului de circulație • să respecte cerințele de transportare a victimelor

6. Sugestii metodologice privind organizarea procesului de predare-învățare

Conținuturile unității de curs *Educația antidrog și acordarea primului ajutor* urmează a fi predate într-o manieră flexibilă, într-un limbaj accesibil, ținând cont de particularitățile formabililor legate de vârstă și de nivelul inițial de pregătire.

Instruirea conducătorilor auto este organizată în corespundere cu cerințele actuale ale sistemului educațional și se întemeiază pe principiile didacticii activ-interactive. Aceasta presupune un demers în predare-învățare-evaluare din perspectiva formării și dezvoltării unui sistem de competente profesionale care să asigure formarea/dezvoltarea personalității conducătorilor de vehicule pentru implicarea conștientă și responsabilă în traficul rutier.

Cerințe metodologice:

- strategiile didactice aplicate trebuie să derive din specificul componentelor competenței – cunoștințe, capacități, atitudini, formând și dezvoltând trăsături caracteriale și comportamentale;
- metodele de predare-învățare să fie utilizate adecvat pentru a menține cursantul într-o situație favorabilă învățării ca rezultat al unui efort personal liber consimțit și responsabil asumat;
- metodele se vor alterna, luându-se în considerație condițiile de învățare, particularitățile individuale și experiențele formabililor, conceptul metodologic va decurge din competența profesională și culturală generală a cadrului didactic;
- strategiile didactice vor fi centrate pe modelul comunicativ al predării, adaptat la specificul unității de curs.

Metode didactice utilizate:

- expunerea ca metodă complexă de comunicare sistematică a cunoștințelor (povestirea, descrierea, explicația);
- conversația ca metodă care vehiculează cunoștințele prin intermediul dialogului (întrebări-răspunsuri), al discuțiilor colective sau dezbaterilor
- asaltul de idei (brainstorming-ul) ca o modalitate de elaborare în cadrul grupului, în mod spontan și continuu, a ideilor, modelelor și soluțiilor noi;
- problematizarea ca modalitate de a genera la formabili stări conflictuale între ceea ce știu și ceea ce li se propune să învețe;
- lectura ca exercițiu de citire, analiză, interpretare, identificare și documentare din surse cu conținut tehnic și juridic;
- argumentarea ca modalitate complexă și dinamică de susținere a propriilor idei, însoțită de instrumente logice (raționamente, judecăți de valoare etc.);
- cooperarea ca modalitate de a studia eficient în echipă o temă complexă, îmbinând contribuția individuală cu cea a grupului;
- jocul pe roluri ca metodă de exersare a unor comportamente în situații create.

7. Sugestii privind activitatea individuală a formabililor

Pe parcursul perioadei de instruire, concomitent cu predarea unității de curs „Educația antidrog și acordarea primului ajutor”, formabilii studiază individual:

- literatura obligatorie indicată în curricula actuală;
- studiază și evaluează metodele de acordare a primului ajutor persoanelor traumatizate ca urmare a accidentului rutier;
- execută sarcinile pentru acasă eliberate la lecțiile de instruire teoretică și practică;

- în mod individual previn riscurile fizice și mentale legate de consumul alcoolului, drogurilor și alte substanțe care pot afecta comportamentul.

8. Sugestii metodologice de evaluare

Realizarea eficientă a unității de curs *Educația antidrog și acordarea primului ajutor* necesită respectarea principiilor învățării centrate pe formabil, aplicarea unui ansamblu de tehnologii educaționale care să includă, preponderent, metode interactive, participativ-active, acestea fiind cele mai eficiente în vederea dezvoltării în mod integrat a cunoștințelor, deprinderilor, atitudinilor și valorilor.

Unitatea de curs are caracter accentuat explorator și practic-aplicativ, ceea ce presupune implicarea activă și directă a formabililor. Experiențele de învățare vor fi relevante când formabilii vor aplica competențele de explorare, de exersare în diferite contexte de învățare.

Profesorul poate construi în conformitate cu obiectivele proiectate o grilă de observare pentru fiecare formabil, când lucrează în grup, în echipă sau individual. Activitățile de învățare și evaluare trebuie să le ofere formabililor premise pentru a-și demonstra progresul în dezvoltarea deprinderilor de lucru, precum și a abilităților de analiză și sinteză.

Se va pune accent pe evaluarea autoorganizării, evaluarea deciziilor individuale personale, pe obiectivitatea și spiritul autocritic, pe tendințele de manifestare a potențialului intelectual, spre autoafirmarea cursantului, prin cultivarea motivației și a interesului pentru cele învățate.

Reieșind din practica, acumulată pe parcursul anilor, instituțiilor de instruire a conducătorilor de autovehicule și luând în considerație prevederile actualului Program de formare profesională continuă, se propune modalitatea de evaluare prezentată în tabelul următor:

Tip activitate	Criterii de evaluare	Forme de evaluare	Ponderea din nota finală
Curs/seminar	Modul de soluționare a sarcinilor propuse la examen (creativitate, structurare, corectitudine în elaborarea răspunsurilor)	Examenul teoretic se desfășoară în formă de test/ chestionar	100%
Standarde minime de performanță	- Cunoașterea bazelor anatomiei și fiziologiei corpului uman, influenței alcoolului, medicamentelor și drogurilor, cât și influența stării de sănătate și oboselii asupra conducerii autovehiculului în siguranță. Asistența de urgență a victimelor accidentului rutier.		

Referințe bibliografice

Obligatorii:

1. Onceanu V., Bulgac A. Bazele comportamentului în conducerea autovehiculului și siguranța traficului rutier. Chișinău, 2008.

2. Udodovici D., Plămădeală V. Regulamentul și securitatea circulației rutiere. Manualul conducătorilor auto. Editura Epigraf, 2010.

3. Aizenștadt C., Onceanu V. 700 de întrebări și teste (tematice) pentru pregătirea de examenul teoretic și obținerea permisului de conducere. Chișinău: Vite-jesc SRL, 2015.

4. Hotărârea Guvernului nr. 233/2020 cu privire la aprobarea Strategiei naționale antidrog pentru anii 2020-2027 și a Planului național de acțiuni antidrog pentru anii 2020-2021. *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr. 104 - 105, 17.04.2020.

Complementare:

1. Strategia națională privind siguranța traficului rutier. Structura de organizare a securității circulației rutiere în Republica Moldova, 2010.

2. Legea nr. 131-XVI din 7 iunie 2007 privind siguranța traficului rutier.

3. Managementul vitezei. Un manual de siguranță rutieră pentru factorii de decizie și pentru profesioniști. Geneva, 2008.

4. Codul Civil al Republicii Moldova nr. 1107-XV din 06.06.02.

5. Codul cu privire la contravențiile administrative al Republicii Moldova.

6. Codul Penal al Republicii Moldova.

Denumirea unității de formare

Aprobat

(denumirea unității de formare)

Proces-verbal nr. ____ din _____

_____ N. P. (directorului unității de formare)

semnătura

CURRICULUM

la unitatea de curs/modulul

Instruirea în conducerea autobuzului

2022

1. Preliminarii

Obiectivul principal al unității de curs: formarea unui ansamblu integrat de cunoștințe, abilități și atitudini dobândite de formabili pentru a conduce în siguranță a vehiculul.

Precondițiile privind predarea unității de curs sunt disponibilitatea competențelor formate la formabil după cum urmează:

- competența de planificare și organizare a propriei învățări atât individuale, cât și în grup;
- competența de a comunica argumentat în limba maternă/de stat;
- competențe de utilizare a instrumentelor cu funcție digitală;
- competențe de gândire critică în scopul autodezvoltării și autorealizării personale.

2. Competențe formate în cadrul unității de curs

Unitatea de curs *Instruirea în conducerea autobuzului* vizează dobândirea de competențe profesionale necesare pentru conducătorul/conducătoarea de autobuz/autocar (categoria D, inclusiv subcategoria D1), după cum urmează:

CP1. Conducerea autovehiculului în mod regulamentar și în siguranță;

CP2. Identificarea defectelor în construcția autovehiculului care interzic exploatarea lui;

CP3. Exercițierea procesului de transportare a pasagerilor cu respectarea cerințelor tehnice, tehnologice, organizaționale și legislative;

CT2. Asumarea responsabilității pentru executarea sarcinilor de muncă profesională și dezvoltare personală.

3. Administrarea unității de curs

Administrarea unității de curs se efectuează în conformitate cu planul de învățământ al programului de formare profesională a conducătorilor/conducătoarelor de autobuze/autocare (categoria D, inclusiv subcategoria D1).

Administrarea unității de curs va fi efectuată după cum urmează:

Statutul unității de curs	Echipa de formare	Numărul de ore	Evaluarea
Obligativ	Colaboratorii <i>Unității de formare, invitați</i>	24	Probă practică

Reieșind din obiectivul principal al unității de curs și competențe care urmează a fi formate la viitorii conducători/conducătoare de autobuze/autocare în urma predării unității de curs *Instruirea în conducerea autobuzelor*, a fost elaborată lista unităților de conținut și repartizarea orelor în funcție de volumul de material actual

4. Distribuirea orelor

Nr. d/o	Unități de învățare	Numărul de ore				
		total	contact direct	studiu individual	Contact direct	
					teoretice	practice/ seminare
1	Controlul și pregătirea autovehiculului pentru cursă/deplasare	2	2	-	-	2
2	Instruirea inițială în pornirea, conducerea și oprirea vehiculului	2	2	-	-	2
3	Conducerea autovehiculului pe drumul cu intensitate de circulație redusă	10	10	-	-	10
4	Conducerea autovehiculului pe drumul cu intensitate de circulație sporită	4	4	-	-	4
5	Deplasarea pe timp de noapte și/sau în condiții de vizibilitate redusă	2	2	-	-	2
Total ore		24	24	-	-	24

5. Desfășurarea activităților

Unități de învățare	Unități de conținut	Unități de competență
Controlul și pregătirea autovehiculului pentru cursă/deplasare	1. Controlul și pregătirea autovehiculului înainte de cursă 2. Așezarea la volan, pregătirea pentru deplasare 3. Mecanismele de comandă și semnalizare ale autovehiculului 4. Pornirea și oprirea motorului	<ul style="list-style-type: none"> • să pregătească autovehiculul înainte de cursă • să execute lucrări de pregătire a locului de muncă • să verifice sistemul de frânare asistată și direcție asistată • să verifice starea roților, a piulițelor de la roți, a aparatului de noroi, a parbrizului, ferestrelor și ștergătorului, a fluidelor luminilor, catadioptrilor, semnalizatoarelor de direcție și dispozitivului de avertizare sonoră • să demonstreze utilizarea tabloului de bord, inclusiv echipamentul de înregistrare • să verifice presiunea aerului în rezervoarele de aer și a suspensiilor • să demonstreze cunoștințe și deprinderi ale controlului stării tehnice • să demonstreze modalitatea de așezare la volan și pregătirea locului pentru

		<p>deplasare, ajustarea banchetei pentru a obține poziția șezând corectă, reglarea retrovizoarelor, a centurilor de siguranță</p> <ul style="list-style-type: none"> • să demonstreze ordinea de lucru cu dispozitivele de comandă și semnalizare a vehiculului, aparatelor de măsură și control • să verifice închiderea ușilor • să demonstreze modalitatea de schimbare a treptelor de viteze cu motorul oprit • să demonstreze pornirea motorului și aprecierea funcționării lui după aparatele de măsură și control
Instruirea inițială în pornirea, conducerea și oprirea vehiculului	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tehnica și metodele de utilizare a ambreiajului și cutiei de viteze 2. Începutul deplasării, deplasarea rectilinie, deplasarea pe itinerarul de centură, oprirea vehiculului 3. Demararea, accelerarea, frânarea și oprirea 4. Deplasarea cu schimbarea treptelor de viteză 5. Acționarea volanului în viraje 6. Deplasarea cu spatele 	<ul style="list-style-type: none"> • să asimileze tehnici de utilizare a ambreiajului și cutiei de viteze • să execute începerea deplasării autovehiculului în funcție de rezistența la demarare • să utilizeze dispozitivele de comandă și semnalizare în timpul conducerii • să demonstreze accelerări, frânări, opriri auto în diferite condiții • să acționeze corect cu volanul în viraje • să demonstreze intrării în box cu față și spatele • să execute parcare auto paralel cu marginea carosabilului și în mod oblic • să demonstreze porniri și opriri în pantă/rampă cu utilizarea frânei de parcare • să demonstreze schimbarea direcției de mers și treptelor de viteze în timpul deplasării
Conducerea autovehiculului pe drumul cu intensitate de circulație redusă	<ol style="list-style-type: none"> 1. Conducerea autovehiculului pe drumuri cu intensitate de circulație redusă 2. Manevrări pe diferite tipuri de drumuri și 	<ul style="list-style-type: none"> • să poziționeze auto pe banda de circulație în mod regulamentar și după necesitate • să execute manevrări la intersecții, ocoliri și preselectarea benzilor în mod regulamentar și sigur

	intersecții	<ul style="list-style-type: none"> • să respecte în trafic distanța și intervalul de siguranță • să aprecieze adecvat distanța, viteza și timpul în trafic
Conducerea autovehiculului pe drumul cu intensitate de circulație sporită	<ol style="list-style-type: none"> 1. Conducerea autovehiculului pe drumuri cu intensitate de circulație sporită 2. Modalități de conducere în diverse situații rutiere tipice 	<ul style="list-style-type: none"> • să demonstreze porniri, accelerări, frânări, opriri în diverse situații • să selecteze și să semnalizeze manevrări, opriri în diverse situații • să respecte distanța și intervalul în diverse situații rutiere • să aprecieze regimul de viteză în diverse situații și condiții rutiere • să demonstreze conducerea sigură a vehiculului în diverse situații rutiere tipice
Deplasarea pe timp de noapte și/sau în condiții de vizibilitate redusă	<ol style="list-style-type: none"> 1. Conducerea autovehiculului pe timp de noapte și în condiții de vizibilitate redusă 2. Conducerea vehiculului în condiții când câmpul vizual este limitat de parametrii geometrici ai drumului: construcții ingineresti, plantații verzi adiacente sau alte vehicule 	<ul style="list-style-type: none"> • să descrie particularitățile de conducere în condiții de vizibilitate redusă • să demonstreze conducerea auto sigură în condiții de vizibilitate redusă • să manifeste însușiri psihofiziologice în vederea formării acțiunilor adecvate la factorii iritanți ai mediului în timpul conducerii pe timp de noapte și/sau în condiții de vizibilitate redusă

6. Sugestii metodologice privind organizarea procesului de predare-învățare

Realizarea conținuturilor unității de curs „Instruirea în conducerea autovehiculului” prevede aplicarea cunoștințelor teoretice achiziționate în activități practice. Se recomandă abordarea instruirii centrate pe formabil prin proiectarea unor activități de învățare variate în funcție de capacitățile individuale ale fiecărui formabil. Acestea vizează aplicarea metodelor centrate pe activizarea structurilor cognitive și operatorii ale formabililor, pe exersarea potențialului psihic-fizic al acestora, pe încadrarea formabilului în procesul de instruire și educație.

Este important ca instructorul în conducere auto și profesorul să sincronizeze conținutul teoretic și practic al formării competențelor. Conținuturile separate nu sunt o valoare în sine. Acestea dobândesc rolul de mesaj educațional, doar dacă printr-o abordare integratoare, constituie suportul informațional al formării competenței.

În acest context, strategia didactică se axează pe tehnologii participative, care plasează formabilul în proces de învățare bazat pe acțiune și implicare responsabilă. Eficiența procesului de instruire poate fi asigurată de selectarea reușită a strategiilor și metodelor didactice.

Pentru realizarea cu succes a procesului de instruire, se recomandă aplicarea atât a strategiilor didactice deductive (de la teorie spre practică), cât și strategiilor inductive (de la practică spre teorie). Metodele cele mai recomandate pentru realizarea instruirii în conducerea autovehiculului, care presupun îmbinarea cunoștințelor teoretice și abilităților practice sunt: demonstrația; algoritmizarea; exercițiile; lucrarea practică; problematizarea; studiul de caz.

7. Sugestii privind activitatea individuală a formabililor

Pe parcursul perioadei de instruire, concomitent cu predarea unității de curs „Instruirea în conducerea autovehiculului”, formabilii studiază individuale:

- literatura obligatorie indicată în curricular actuală;
- învață, memorizează și fixează modalități de executare a unor acțiuni simple și compuse, precum și manevrări pe drum public;
- execută sarcinile pentru acasă eliberate la lecțiile de instruire teoretică și practică.

8. Sugestii metodologice de evaluare

Proba practică la conducerea autovehiculului se va organiza în două etape: pe terenul de instruire (I) și în condiții reale de trafic (II) cu scopul de a determina nivelul de instruire a cursantului (aplicarea corectă a regulilor de circulație), de a aprecia aptitudinile și comportamentul de care trebuie să dea dovadă în conducerea autovehiculului, care asigură securitatea rutieră.

Etapa I

1. Reglarea scaunului pentru a obține poziția șezând corectă.
2. Reglarea oglinzilor retrovizoare, a centurilor de siguranță și a tetierelor (în cazul în care acestea există).
3. Efectuarea unei verificări aleatorii a stării pneurilor, direcției, frânelor, luminilor, catadioptrilor, semnalizatoarelor de direcție și dispozitivului de avertizare sonoră.
4. Verificarea sistemelor de frânare și de direcție asistate, verificarea stării roților, a piulițelor de la roți, a apărătoarelor de noroi, a parbrizului, ferestrelor și ștergătoarelor, a fluidelor (de exemplu, uleiul de motor, lichidul de răcire, fluidul de spălare a parbrizului).
5. Verificarea și utilizarea tabloului de bord, inclusiv echipamentul de înregistrare (tahograful).
6. Verificarea presiunii aerului în rezervoarele de aer și a suspensiilor.
7. Luarea măsurilor speciale privind siguranța vehiculului: verificarea caroseriei, a ușilor de serviciu, a ieșirilor de urgență, a echipamentului de prim-ajutor, a stingătoarelor de incendiu și a altor echipamente de siguranță.
8. Mersul cu spatele de-a lungul unei traiectorii curbilini.
9. Oprirea autobuzului în stația improvizată pentru îmbarcarea sau debarcarea în siguranță a călătorilor.

Etapa II

1. Părăsirea zonei de staționare: după parcare, după o oprire în trafic, ieșirea de pe un teritoriu adiacent drumului.

2. Conducerea pe un drum în aliniament (drum drept), cu succesiune de curbe în planul drumului; trecerea în sensuri opuse cu alte vehicule, inclusiv în spații restrânse.
3. Conducerea prin intersecții, apropierea de intersecții și noduri rutiere și traversarea acestora.
4. Schimbarea direcției: viraje la stânga și la dreapta, schimbarea benzilor.
5. Intrarea/ieșirea pe/de pe drumurile pentru automobile sau drumuri similare acestora (după caz); trecerea de pe banda de accelerare; părăsirea benzii de decelerare.
6. Depășirea/preselectarea benzii: depășirea altor vehicule (în cazul în care este posibil); circulația în lungul obstacolelor, de exemplu, vehiculelor parcate; comportarea în cazul în care vehiculul este depășit de alte vehicule.
7. Deplasarea prin intersecțiile cu sens giratoriu; peste trecerile la nivel cu calea ferată; pe lângă stațiile vehiculelor de rută; trecerile pentru pietoni; urcarea în rampă/coborârea pantelor lungi.
8. Luarea măsurilor de precauție necesare la coborârea din vehicul.

Referințe bibliografice

Obligatorii:

1. Onceanu V., Bulgac A. Bazele comportamentului în conducerea autovehiculului și siguranța traficului rutier. Chișinău, 2008.
2. Udodovici D., Plămădeală V. Regulamentul și securitatea circulației rutiere. Manualul conducătorilor auto. Editura Epigraf, 2010.
3. Avramescu N. ș.a. Conducerea preventivă. București, 1999. - 303 p.
4. Aizenstadt C., Onceanu V. 700 de întrebări și teste (tematice) pentru pregătirea de examenul teoretic și obținerea permisului de conducere. Chișinău: Vite-jesc SRL, 2015.
5. Ionescu C., Teodorescu D. Manualul instructorului de conducere auto și al profesorului de legislație rutieră. București: Institutul SETAR, 2000. - 367 p.

Complementare:

1. Strategia națională privind siguranța traficului rutier. Structura de organizare a securității circulației rutiere în Republica Moldova, 2010.
2. Directiva 2006/126/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene din 20 decembrie 2006 privind permisele de conducere (reformată). În: *Jurnalul oficial al Uniunii Europene L 403* din 30 decembrie 2006.
3. Legea nr. 131/2007 privind siguranța traficului rutier. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr. 103-106, 20.07.2007, modificată și completată prin Legea nr.109 din 19.06.2014. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr. 209-216, 25.07.2014, data intrării în vigoare: 25.01.2015;
4. Codul Civil al Republicii Moldova nr. 1107-XV din 06.06.02.
5. Codul cu privire la contravențiile administrative al Republicii Moldova.
6. Codul Penal al Republicii Moldova.
7. Hotărârea Guvernului nr.1452/2007 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la permisul de conducere, organizarea și desfășurarea examenului pentru obținerea permisului de conducere și condițiile de admitere la traficul rutier. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr. 8-10, 15.01.2008, data intrării în vigoare: 15.06.2008, cu modificările ulterioare.